

15.06.2017.

Б
Р
О
Ј

06

БИЛТЕН

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЈАГОДИНА**

САДРЖАЈ БИЛТЕНА

СТОЧАРСТВО

- ИСХРАНА ТЕЛАДИ ТЕЧНОМ ХРАНОМ стр.3-4
- Дипл.инж. Александар Цанић
- ПРАВИЛНА ИСХРАНА ЈУНИЦА стр.4-5
- Дипл.инж. маст. Верица Лазаревић

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

- ЗЕЛЕНИШНО ТУБРЕЊЕ стр.5-6
- Дипл.инж. Миланка Миладиновић
- КАЛЦИЗАЦИЈА стр.6-7
- Дипл.инж. Миодраг Симић
- СИМПТОМИ НЕДОСТАТКА ХРАНИВА НА ПАРАДАЈЗУ стр.7-8
- Дипл.инж. Драган Мијушковић
- ИПАРД ПОДСТИЦАЈИ - МЕРА 7 РАЗВОЈ СЕОСКОГ ТУРИЗМА стр.9-10
- Дипл.инж. Мира Миљковић

ВОЋАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

- СОРТИМЕНТ ЈАГОДЕ стр.11-12
- Дипл.инж. Дејан Јоцић
- ЗНАЧАЈ И КЛАСИФИКАЦИЈА ВОЋА стр.12-13
- Дипл.инж. Игор Андрејић
- ЗАШТИТА ЗАСАДА ТРЕШЊЕ И ВИШЊЕ ОД ГРАДА стр.13-14
- Дипл.инж. Ивана Глигоријевић

ЗАШТИТА БИЉА

- ВИРУС ШАРКЕ ШЉИВЕ (*Plum pox virus*) стр.14-16
- Дипл.инж. Љиљана Јеремић
- ПЕГАВОСТ ЛИСТА И ПЛОДА ОРАХА стр.16-17
- Дипл.инж. Ружица Ђукић
- ТРУЛЕЖ ПЛОДА (*Monilia laxa i fructigena*) стр.17-18
- Дипл.инж. Марко Манојловић

- ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА ПРЕУЗЕТЕ ИЗ СТИПС-а

АГРОПОНУДА

СТОЧАРСТВО

ИСХРАНА ТЕЛАДИ ТЕЧНОМ ХРАНОМ

Исхрана колострумом и млеком мајке најчешће се обавља током првих 7 дана живота телета, а затим се постепено, у току 3-4 дана, прелази на збирно млеко или на неко комерцијалну замену за млеко.

Дневна количина млека која се даје телету може значајно да варира и при форсираној исхрани да достигне вредност и до 12кг/дан. Са повећањем количине млека расте и дневни прирасттелади. Међутим данас, када су у питању женска телад за приплод не иде се на висок прираст у периоду исхране са млеком, те се количина млека или течне замене за млеко најчешће ограничава на 6кг/дан.

Исхрана течном храном је на већини фарми на којима се гаје црно-бела говеда ограничава на првих 60 дана живота телета. Иза тога, теле се храни само сувом храном и то концентратом и сеном. На многим газдинствима, користи се само једна смеша концентрата, састављена најчешће од 54,5% прекрупне зрна кукуруза, 10% пшеничних мекиња, 15% сачме сунцокрета, 10% сачме соје, 5% сувог пивског квасца, 2% минералних материја и 1% премикса витамина. Оваква смеша има 17% протеина. Исправније је да се прве 3-4 недеље живота користи почетна смеша концентрата са 18-20% протеина, а затим смеша за пораст 14-16% протеина. Концентрат се у прво време даје по вољи, а затим ограничава на 2кг/дан.

Даља уштеда у млеку, али и уз другу организацију рада може се постићи увођењем једнократног напајања телади почев од 28-30 дана, уз једновремено смањење дневне количине течне хране по телету на око 3-4кг/дан. Најмањи утрошак течне хране (млека или замене за млеко) може се постићи увођењем тзв. веома раног одлучивања телади које се врши у моменту када телад почну да конзумирају око 400-500г суве хране (концентрата) у просеку дневно. Сваким смањењем количине течне хране по дану, као и скраћење периода течне исхране опада и висина прираста. Сматра се да до закржљавање телади неће доћи уколико прираст у прва 2 месеца живота тј. У периоду исхране претежно течном храном не буде нижи од 450г дневно, с тим да то касније надокнаде – у периоду исхране искључиво сувом храном, као што су концентрат и сено. Тако већ у узрасту од 4-6 месеци телад могу да достигну жељену телесну масу и просечан дневни прираст од 650-750г/дан.

Свеже млеко (пуномасно и колострум) данас се у исхрани телади користи само првих 7 дана по рођењу. Касније се у ту сврху користе различите замене за млеко, засноване на сувом обраном млеку, уз додатак масти, односно уља и других састојака. У последње време из економских разлога, беланчевине сувог обраног

млека се све више замењују другим изворима беланчевина, како анималног тако и биљног порекла. Рецептуре тих нових замена за млеко могу бити различите, а тиме мање или више успешне, како у погледу могућег прираста тако и утрошка хране по јединици прираста и брзини и ефикасности раста.

Треба истаћи да и низ других фактора, а посебно животна способност новорођене телади, може битно утицати на успех одгајивања и исхране једном од наведених замена за млеко базираним на разним сурогатима млека као што су: суви пивски квасац, разни типови сојиног брашна, сува сурутка, неки споредни производи кланичне индустрије итд.

Саветодавац за сточарство
Дипл.инж. Александар Цанић

ПРАВИЛНА ИСХРАНА ЈУНИЦА

Битно је да знама да се исхрана јуница и крава разликује, да јунице треба да остану у приплодној кондицији и да никако њихова кондиција несме да нагиње товној. Такође је веома битно да јунице бораве у испусту, да ходају, да су изложене сунцу. По престанку исхране течном храном телад/јунице хране се једноставним оброцима састављеним претежно из кабасте хране и мањим количинама концентрата. Које се кабасто храниво користи зависи од годишњег доба и услова на газдинству. Лети то може бити паша или зелена храна са ливада. Зимом се користи сено, силажа, репа и друга сочна волиминозна хранива, разни производи прехранбене индустрије и у мањој мери квалитетна слама стрних жита (јечам, овас).

Концентровани део оброка може бити различит у зависности од врсте и квалитета кабасте хране. Уз зелену масу, силажу или сено легуминоза може се користити прекрупа зрна житарица допуњена премиксом минерала и витамина.

По навршеној години јунице се могу хранити оброцима без концентрата искључиво квалитетном кабастом храном (по вољи) али да се обезбеди дневни прираст 600-750 гр. Ако кабаста храна не задовољава онда се додаје одговарајућа количина концентрата до 2 кг/дан.

3-4 недеље пре осемењавања треба применити посебан режим исхране и задржати га 2-3 недеље после оплодње. То се постиже исхраном кабастом храном, тако што се побољша њен квалитет и количина а у случају ако у исхрани учествује концентрат повећати његову количину у оброку.

Пред тељење од 5 месеца бременитости повећавају се потребе у исхрани. То је последњи моменат када исхраном треба обезбедити не само нормалан раст плода већ и припремити јуницу за нормалну лактацију. Тада се стварају телесне резерве неопходне за остваривање високе производње млека у раној лактацији када су конзумиране количине хране недовољне. Тада је потербно обезбедити оспособљавање вимена за функцију лучења млека. Два месеца пред тељење потребно је обезбедити побољшаном исхраном потребе за пораст плода, стварање телесних резерви, сопствени пораст и развој и припрему вимена.

Промена у повећаној исхрани неопходна је и ради привикавања грла на овај тип obroка с којим ће се хранити после тељења. У том периоду се повећава дневна количина концентрата све до 4 кг/дан. Смањује се количина кабасте хране јер је капацитет бурага због повећаног плода тада мањи.

2-3 дана пред тељење смањује се количина концентрата на 1-2 кг или се потпуно укида зависно од брзине наливања и општег стања вимена. После тељења 1-2 сата даје се топли напој мекиња и воде а затим мало сена. Након тога се повећава количина хране у оброку се уводе нова хранива која стимулишу конзумирање и производњу млека.

Саветодавац за сточарство

Дипл.инж. маст. Верица Лазаревић

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

ЗЕЛЕНИШНО ЋУБРЕЊЕ

Зеленишно ђубрење представља заоравање свеже надземне масе биљака које се наменски гаје како би се земљиште обогатило органском материјом и на тај начин му се побољшале хемијске, физичке и биолошке особине. Коришћење зеленишног ђубрења је веома погодна агротехничка мера нарочито у систему органске производње.

Усеви који су погодни за ову намену су они који у кратком временском периоду формирају велику и бујну надземну биљну масу, а такође захваљујући дубоко развијеном кореновом систему усвајају велику количину хранљивих материја из дубљих слојева земљишта, зато је за зеленишно ђубрење најбоље гајити културе са добро развијеним кореновим системом, како би се користила хранива из дубљих слојева, такође је битно да те биљке добро фиксирају азот, односно да припадају легуминозама, те је за ову сврху најпогодније користити следеће културе: детелину, лупину, сточни грашак, грахорицу, а од осталих култура: уљану репицу, сунцокрет, јечам, раж. Ефекат заоравања зеленишног ђубрива зависи

доста од агроколошких услова у којима се оно примењује и за његову успешну перимену је врло битна количина и распоред падавина.

Поступак заоравања биљака које се гаје за зеленишно ђубрење је такав да се зелени усеви одмах после цветања покосе и оставе на пољу да се просуше 2 до 3 дана, након чега се обавезно заоравају. Такође се препоручује употреба, односно додавање микробиолошких ђубрива, који убрзавају разлагање органске материје, односно врше минерализацију. Заоравање зелене масе најбоље је обавити месец дана пре сетве наредног усева, а показало се да је бољи ефект када се комбинује са другим врстама ђубрива, односно када се комбинују са органским или минералним ђубривима. Тако да стајњак који се на овај начин примењује потпомаже процесе разлагања и појачава и убрзава дејство зеленишног ђубрива. Уношењем минералних ђубрива НПК формулације, постиже се оптимална количина хранива у земљишту, поред тога, уношење зеленишног ђубрива штити земљиште од сабијања и спирања после јачих киша.

Повећање приноса усева који се гаји после зеленишног ђубрења је прилично споро, а бољи резултати се постижу после његове дуже примене (3 до 5 година), при чему се његовом применом земљиште може обогатити са 35 до 40 т/ха свеже органске материје и са 100 до 200 кг/ха азота који се фиксира из ваздуха.

Саветодавац за ратарство
Дипл.инж. Миланка Миладиновић

КАЛЦИЗАЦИЈА

Биљна производња у веома уском плодореду, где се смењују пшеница и кукуруз има за последицу изношење калцијума што додатно закишељава земљиште.

Смањење плодности и даље закишељавање земљишта условљени су дугогодишњом применом минералних ђубрива, изостављањем или малом применом органских ђубрива, употребом ђубрива која не садрже калцијум и физиолошки киселих ђубрива.

Повећана киселост земљишта смањује активност кореновог система, а последица тога је слабије усвајање биљних хранива – мањи принос.

У киселим земљиштима повећан је садржај слободног алуминијума који делује токсично на коренов систем биљака (посебно код махунарки). Такође на киселим земљиштима се смањује садржај лако приступачног фосфора (унети фосфор веже се за алуминијум и постаје неприступачан за биљке).

Да би се отклонили горе наведени недостаци киселих земљишта, препоручује се калцизација као мера поправке (уношење кречног материјала у земљиште).

Позитиван утицај кречног ђубрива види се у одстрањивању сувишне киселости земљишта, у умањењу штетног дејства алуминијума, што доводи до повећања приступачног фосфора као и побољшању микробиолошке активности у земљишту, а последица тога је повећан садржај нитрата. Такође што је битно убрзава се хумификација и минерализација органске материје.

Калцизацију је најбоље обавити када на њиви нема усева, а то је лето након жетве стрних жита.

После стрних жита обично у плодореду долазе окопавине, те је стога земљиште доста дуго без усева, а то омогућава да се земљиште може препустити активности средстава за калцизацију у периоду од 8 – 10 месеци. Велики број истраживања показао је да уношење кречног материјала у циљу смањења киселе реакције земљишта, значајно утиче на повећање приноса више биљних култура (кукуруз, луцерка, озима стрна жита где повећање иде и до 70 %).

Количина кречног материјала условљена је рН вредношћу земљишта и креће се од 3 – 5 т/ха. Такође треба рећи да уношење кречног материјала треба да обавезно прати примена органског ђубрива (идеално – добро згорели стајњак).

Ближи се жетва стрнина, па размислите о горе написаном.

**Саветодавац за ратарство
Дипл. инж. Миодраг Симић**

**Саветодавац за повртарство
Дипл. инж. Драган Мијушковић**

ИПАРД ПОДСТИЦАЈИ - МЕРА 7 РАЗВОЈ СЕОСКОГ ТУРИЗМА

Први јавни позив за меру 7 објављен је 8. јуна, а захтеви за овај позив подносе се од 1. јула до 1. октобра 2020. године.

Право на ИПАРД подстицаје остварује лице уписано у Регистар пољопривредних газдинстава као комерцијално и налази се у активном статусу, и то:

- 1) физичко лице – носилац породичног пољопривредног газдинства;
- 2) предузетник;
- 3) привредно друштво које је разврстано у микро или мало правно лице у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Корисник ИПАРД подстицаја може да оствари право на подстицаје у износу најмањ од 5000 € а највише 300 000 € по захтеву, без обзира на укупну вредност инвестиције.

Право на одобравање пројекта остварује лице ако:

- 1) се инвестиција налази у руралном подручју;
- 2) укупан број индивидуалних лежајева у свим категорисаним угоститељским објектима за смештај које има на територији Републике Србије, није већи од 30, за лица која у моменту подношења захтева за одобравање пројекта обављају угоститељску делатност, односно пружају угоститељске услуге, у складу са законом којим се уређује угоститељство;
- 3) има пребивалиште, односно седиште на територији Београдског региона, Региона Војводине, Региона Шумадије и Западне Србије, односно Региона Јужне и Источне Србије, у складу са законом којим се уређује регионални развој;
- 4) нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода;
- 5) нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита;
- 6) је катастарска парцела на којој се изграђује објект који је предмет инвестиције у његовом власништву, односно сувласништву;
- 7) је објект који је предмет инвестиције у изградњу, односно изградњу и опремање у његовом власништву;
- 8) је објект који је предмет инвестиције у опремање у његовом власништву, односно у случају предузетника и привредног друштва да над тим објектом има и право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем, односно са уступоцем – физичким лицем, јединицом локалне самоуправе, црквом, манастиром или министарством надлежним за послове пољопривреде, на период закупа, односно коришћења од најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта, с тим да ако је објект предмет закупа, односно коришћења не може имати уписане друге терете, осим предметног закупа, односно права коришћења;
- 9) није предузео ниједну радњу везану за реализацију инвестиције која је предмет захтева пре доношења решења о одобравању пројекта, осим за општи трошак;
- 10) добављач и лице из члана 3. овог правилника не представљају повезана лица, односно добављачи међусобно не представљају повезана лица, у складу са овим правилником;
- 11) има три прикупљене понуде за предмет инвестиције, односно прихватљиве трошкове према Листи прихватљивих инвестиција и трошкова за вредност већу од 10.000 евра у динарској противвредности према месечном курсу Европске комисије у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив, односно једну понуду за предмет инвестиције за вредност до 10.000 евра, а које су независно прибављене и које су упоредиве по садржају и по спецификацијама и важеће на дан подношења захтева, осим за реализоване опште трошкове за које се доставља рачун;
- 12) је окончан поступак за остваривање права на ИПАРД подстицаје по претходно одобреном пројекту по основу овог правилника, односно ако по претходно одобреном пројекту у складу са овим правилником захтев за одобравање исплате није поднет у року одређеном решењем о одобравању пројекта;
- 13) роба која је предмет инвестиције потиче из земље која је дата у Листи прихватљивих земаља, осим када је вредност робе без ПДВ-а испод прага за коришћење конкурентног преговарачког поступка .
- 14) за објект који је предмет инвестиције у изградњу има одговарајућу документацију у складу са законом којим се уређује планирање и изградња;

15) за остваривање права на одобравање пројекта нису вештачки створени услови у циљу остваривања предности супротно IPARD програму;

16) ако предмет инвестиције није финансиран из других извора јавног финансирања, односно ако није у поступку за остваривање финансирања из других јавних извора финансирања.

Ако је предмет захтева опрема која се уграђује у објекат, лице остварује право на одобравање пројекта ако тај објекат има грађевинску дозволу, односно решење за извођење радова или дозволу за употребу у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, односно у складу са законом којим се уређује озакоњење објеката.

Ако је предмет захтева инвестиција у изградњу и/или опремање постројења за производњу енергије из обновљивих извора, лице остварује право на одобравање пројекта ако се енергија из обновљивих извора користи за сопствену потрошњу у циљу обављања регистроване угоститељске, односно туристичке делатности.

Пословни план за инвестиције вредности до **50.000 евра** подноси се у електронској и папирној форми, и то кроз Једноставан пословни план.

Пословни план за инвестиције вредности веће од **50.000 евра** подноси се у електронској и папирној форми, и то кроз Сложен пословни план.

Саветодавац за повртарство
Дипл.инж. Мира Миљковић

ВОЋАРСТВО-ВИНОГРАДАРСТВО

СОРТИМЕНТ ЈАГОДЕ

Мармолада – по времену сазревања спада у групу раних сорти (почетак друге декаде маја). Добре је родности са просечним приносима око 1 кг по бокору. Покожица плода је интензивно црвена, глатка и сјајна, а месо је црвено, чврсто са малом унутршњом шупљином и прилично сиромашног укуса. Њена отпорност на ниске температуре омогућује јој успешно гајење и у условима континенталне климе.

Елсанта – створена је у Холандији. Једна је од водећих сорти јагоде у западној Европи. Високе је родности, али са израженим варирањима у приносима (од 500-1000 грама по бокору) која су резултат дејства климатских услова и примењене технологије гајења. Захтева оптималне спољашње услове за развој.

Клери – у току последњих неколико година доста се гаји у нашој земљи захваљујући великој комерцијалној вредности која се базира на изузетној комбинацији раностасности и атрактивности плода. Има добар квалитет меса и интензивну арому. Поседује склоност ка двородности и изражену адаптивност на различите системе гајења што ствара могућност њеног успешног гајења не само у сезонској већ и у вансезонској производњи.

Квин елиза – раног је времена зрења (три дана после сорте Клери). Одличног је укуса претежно слатког и изражене је ароме.

Антеа – сорта створена у Италији. Месо плода је добро обојено и без изражене унутрашње шупљине. Добро подноси транспорт.

Камароса – најзаступљенија сорта у многим земљама са интензивном производњом јагоде – САД, Шпанија, Турска, Чиле, Мексико.

ЗНАЧАЈ И КЛАСИФИКАЦИЈА ВОЋА

У поређењу с другим прехранбеним производима воће има велику хранљиву, дијетопротективну и дијетотерапеутску вредност, зато што је врло богато материјама које човечији организам крепе и освежавају. Корисни и хранљиви састојци воћа брзо и благотворно утичу на многе болеснике, посебно на бубрежне и на особе оболеле од нефритиса. Вода из сочних плодова, која представља биљну кристалну течност високе хигијенске вредности, може да утоли жеђ, а шећери (глукоза, фруктоза и сахароза) служе као енергетски извор. Може се рећи да воће, боље ма која друга намирница, одговара захтеву Хипократа, оца медицине: „ Свака храна треба да буде лек, сваки лек треба да има хранљива својства“.

Према помолошкој класификацији воћке могу да се разврстају у следећих шест група:

1. **Јабучасте воћке:** јабука, крушка, дуња, мушмула и оскоруша;
2. **Коштичаве воћке:** шљива, бресква, кајсија, трешња и вишња;
3. **Језграсте воћке:** орах, леска, питоми кестен и бадем;
4. **Јагодасте воћке:** јагода, малина, купина, рибизла, огрозд, јошта, боровница и актинидија;
5. **Суптропске воћке:** маслина, смоква, поморанџа, мандарина, лимун, грејпфрут, понцитрус, нар, рогач и јапанска јабука;
6. **Тропске воћке:** банана, манго, ананас, папаја, урма, авокадо, кокосов орах и какао.

Јабучасте и коштичаве воћке и већи број врста језграстих и јагодастих воћака припадају групи континенталних воћака. Воћке могу према чврстоћи стабла да се поделе на **дрвенасте** и **зељасте**. У зависности од тога да ли листови опадају у току зимског мировања или трајно остају на стаблу воћке могу да се поделе на **листопадне** (јабучасте, коштичаве, језграсте, јагодасте воћке, смоква, понцитрус, актинидија, јапанска јабука и нар) и **зимзелене** (маслина, поморанџа, мандарина, лимун, грејпфрут и рогач).

ЗАШТИТА ЗАСАДА ТРЕШЊЕ И ВИШЊЕ ОД ГРАДА

Један од проблема који прате производњу трешње и вишње је град који све чешће погађа подручја у којима се гаје ове воћне врсте. Учесталост појаве града је све већа чак и тамо где га није било раније.

Град може нанети велике штете засадима трешње и вишње. У зависности од његовог интензитета штете могу бити различите. Слаб град праћен кишом и ветром наноси штете лишћу и плодовима умањује род, као и диференцирање цветних пупољака за наредну годину. Град средње јачине, поред уништавања целокупног рода у текућој години и лисне масе, оштећује гране и гранчице, код којих се јавља смолоточина и сушење. Јак град, који може бити величине лешника или чак ораха, може нанети катастрофалне штете. Јаке повреде грана и гранчица изазивају смолоточину и некрозу, а отворене ране представљају слободан улаз за бројне патогене. Током зиме таква стабла су осетљивија на ниске температуре, па зими често измрзну. Млада стабла до три године старости после текве непогоде најчешће се никада не опораве. Њих треба орезати непосредно изнад места калемљења (ако има неоштећеног дела) како би се развила нова круна или извадити и заменити новим.

Засаде трешње и вишње оштећене градом треба пажљиво неговати. Поломљене младаре, гранчице и гране треба одстранити (орезати). Одмах после града треба обавити заштитно прскање неким фунгицидом ради спречавања продора патогена. Ако је град пао до јуна корисно је обавити и прихрањивање азотним ђубривом. У случају суше веома је корисно обавити и наводњавање оштећених стабала.

Дејству града су посебно угрожене саднице трешње и вишње. Услед града долази до ломљења код великог броја садница. Кора пуца по дужини, где се направе велике ране, а на дрвенастом делу саднице се појављује некроза. Такве саднице нису за сађење, односно не могу се користити или стављати у промет. Саднице оштећене у раној фази развоја (висине до 30 цм) могу се скратити на један или два пупољка и уз добру негу могуће је добити њихов задовољавајућ квалитет. Највећа оштећења од града се јављају у доњем делу садница ближе земљи, јер су оне ту мање еластичне за разлику од њихове горње половине, која је еластичнија, повија се од ветра, али је мање здрвенела па се лакше ломи. У сваком случају, чак и када на њима постоји само један до два ударца од града, такве саднице се не могу стављати у промет, а оштећено место представља стални ризик од каснијег ломљења или сушења стабала у засаду.

Најбоља заштита од града је постављање противградних мрежа. Оне представљају скупу, али исплативу инвестицију. Експлоатациони период мреже је 10-12 година, а носеће конструкције 20 и више година тако да је годишња амортизација подношљива и исплатива за произвођача. Током јесени заштитна мрежа се скупља у ролне на крајеве конструкције, заштити и поново шири наредне године.

У циљу смањења економске штете од града може се обавити осигурање засада код неке осигуравајуће куће. Осигурање се посебно препоручује за савремене засаде са већом густином садње, као и у подручјима где је учесталост појаве града већа. Осигурава се процењени род после прецветавања.

**Саветодавац за воћарство и виноградарство
Дипл.инж. Ивана Глигоријевић**

ЗАШТИТА БИЉА

ВИРУС ШАРКЕ ШЉИВЕ (*Plum pox virus*)

Вирус шарке шљиве је економски једна од најзначајнијих болести коштичавог воћа Поред шљиве домаћини вируса су кајсија, џанарика, бресква, нектарина, а може се наћи и на вишњи, трешњи и бадему.

Симптоми се могу јавити на листовима, цветовима и плодовима. Различити су у зависности од врсте биљке, старости биљке и могу се уочити само на неким деловима биљке. Некада симптоми могу бити прикривени или се губе током сазревања.

Симптоми код шљиве се уочавају на лишћу у облику мозаичног шаренила као и прстенастих пега са хлоротичним ореолом и зеленим унутрашњим делом (карактеристичан симптом). На плодовима док су зелени симптоми болести се слабо виде. Током зрења се јављају карактеристичне полукружне и прстенасте пеге тамније боје. На површини плода се виде набори, удубљења. Испод набораних површина месо плода је промењено. На коштици се виде прстенасте пеге тамне боје. Укус плода се мења и није за употребу код сорти које су неотпорне на вирус. Код толерантних сорти (Стенлеј) симптоми су мање изражени на плодовима.

Симптоми код кајсије се јављају на листовима у виду хлоротичних кривудастих линија а касније се јављају и прстенасте и неправилне хлоротичне пеге. На плодовима се јављају у време зрења површинске деформације и прстенастог удубљења плода. Месо плода постаје сунђерасто или слузаво. На коштици је карактеристична појава округластих пега светлије боје на коштици. Заражени плодови раније опадају.

Симптоми на кајсији

Симптоми на брескви

Симптоми код брескве се могу јавити на цвету, долази до обезбојавања цвета и појаве тамно розе пруга на круничним листићима. На листовима се долази до просветљавања нерава и коврцања због заостајања заражених делова нерава у порасту. Може доћи и до појаве прстенастих пега. Симптоми се углавном захватају неки лист једног изданка. На плодовима се јављају прстенасте пеге по целој pokožици или само на једном његовом делу. На нектаринама на плодовима се јављају избочине црвенкасте боје.

Вирус шарке шљиве се преноси најчешће садним материјалом, подлогама, калем пупољцима који су узети са заражених биљака. У оквиру засада и на суседне засаде најчешће се ширење врши лисним вашим.

Сузбијање вируса се не може вршити хемијским мерама, најефикасније мере за контролу су примена превентивних агротехничких мера. Основна мера је производња безвирусног садног материјала, просторна изолација локације производње од осталих засада, набавка садног материјала од произвођача који имају урађену анализу на присуство овог вируса, гајење отпорних и ли толерантних сорти, редовно сузбијање лисних ваши, вађење стабала џанарике која се налазе у близини засада, сађење заштитних појасева око засада са воћем које не оболева од вируса шарке (напр. јабучасто воће, орах, леска) и друго.

Саветодавац за заштиту биља
Дипл.инж. Љиљана Јеремић

Саветодавац за заштиту биља
Дипл.инж. Ружица Ђукић

Саветодавац за заштиту биља
Дипл.инж. Марко Манојловић

Поштовани пољопривредни произвођачи, уколико желите да купите или продате одређене пољопривредне производе (воће, поврће, житарице или живу стоку) посетите сајт Агропонуа или нам се обратите лично у просторије ПССС Јагодина ДОО, Капетана Коче 21.

AGROPONUDA
BETA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA TRŽIŠTE

PRONADI PONUDU

Ponuda poljoprivrednih proizvoda

Proizvod Grad **Pretraži**

Proizvod	Količina	Paraziti	Grad
jabuka	100kg	1000	Novi Sad
jabuka	100kg	1000	Novi Sad
jabuka	100kg	1000	Novi Sad

BOJNDP BOJNDP

BOJNDP BOJNDP

BOJNDP BOJNDP

Jedinka mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA										
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Ćaćak	Kragujevac	Kaljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Banana (Banana)	150	140	120	140	150	140	130	140	130	125	120	160	120	130	110	130	150	130	140	140	140	100	
Breskva (Peach)	400	400					200			200	150					200	400	350			350		
Grejpfrut (Grapefruit)	200	180			170											120	180	220	150	150			
Jabuka-Ajda red/Apples- Idared)	100	100	80	70	120	120	140	40			80	60	50			120	120	120	120	120			80
Jabuka-delišes zlatni/Apples-Delicious	120	100	80				150	50	100		60	80				120	130	130	120	120			100
Jabuka-Grenl Smit(Apples- Granny Smith)	120	100					150		120							100	120	120	120	120			
Jabuka-ostale(Apples-other)	100	100	80	70	80	130	100	80	50	50	120	100	80						80	80			
Jagoda (Strawberry)	200	160	150	200	250	150	200	200	220	250	200	200	160			200	150	200	200	150	120	250	
Kajsija (Apricot)	300	300					250	300	300	300	300	300	300					350	350	350			
Kivi (Kiwi)	500	300			200													230	250	250			
Kruška (Pear)	400	350			250	300	300	250								180		230		200			
Limun (Lemon)	350	320	300	280	300	320	300	250	300		230	270	250	150	230	200	320	250	250	250	280		
Orah (Walnut)	900	1000	900	600	500	1000	700	600	700	800	600	800	600	800	900	900	1000	1000	900	1000	1000		1000
Pomorandža (Orange)	250	180			180		200	170	150	90	150		150	100	130			160	160	180	100		
Trešnja (Sweet cherry)	200	150			200	200	150	300	170	200	250	180			200	200	200	250	250	250			200

Цене воћа-зелене пијаце у Србији за период 01.-07.06.2020. године

Većina mesta din/kg	CENTRALNA SRBIJA											VOJVODINA											
	Beograd Kalenic	Beograd Skadrlja	Čatak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Brokoli (Broccoli)	300	300	270					200								250	250						
Celer (Celery)	200	200	100	160	200	200	150	200	150	200	200	150	200	150	90	130	200	150	180	200	200	100	200
Cvekla (beet)	100	100				100	60	60	70	60	60	50	40			80	80			80	40		
Grašak (Green peas)	250	200				150			150							200				150		200	
Karfiol (Cauliflower)	200	200					250	180	170							250	200	200		200		200	
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	150	150		120	130	100	120	130	90	100	100	100	100			100	150	135	120	100	100	120	
Krompir (Potato)	100	100	70	60	60	60	70	60	60	80	80	50	40			80	60	60	60	50			
Krompir-miladi (Potato-baby)	120	120	100	90	120	100	50	100	100	100	80					100	120	100	100	100	50		
Kupus (Cabbage)	50	50	40	35	50	25	40	30	30	60	40	50	30	25		100	50	50	30		30	100	
Luk beli (Garlic)	700	500			700		500		550	40	600		700	300		600	600	400	500				
Luk-miladi.cmi (Spring onion)	40	40	30	20	30	150	30	30	30	30	35	20				40	50	35	30	30	50	25	
Luk.cmi (Onion)	100	100	70	80	60	80	80	70	60	70	80	80	50			70	100	60	60	60	60		
Paprika-ostala (Pepper-other)	400	400	200			200	250	250	230	160		180				250	180		200	200			
Paradajz (Tomato)	200	150	160	130	150	130	150	200	150	170	180	180	160			110	150	135	150	120	120	150	
Pasulj-beli (Beans white)	400	350	250	220	300	300	300	300	300	300	250	250	220			300	300		300			300	
Praziluk (Leek)	100	100			100	120	80	100	130			80	70							100	100		
Rotkvice (Radish)	50	40				50						20				50	45	40	50	50			
Spanać (Spinach)	200	120	100				100	100				100				150	100		200	140			
Tikvice (Zucchini)	100	120	100	100	120	120	130	120	100	60	130	120	120			130	100		100	100	100	120	
Zelena salata (Lettuce)	50	50	30		40	50	40	30	50	40		30				50	45	35	30	40			
Šargarepa (Carrot)	100	80	60	60	60	80	80	70	100	60	80	80	70	40		80	70	60	100	60	100	60	120

Цене поврћа-зелене пијаве у Србији за период 01.-07.06.2020.године

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija														Vojvodina									
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Krajevo	Loznica	Nis	Piroć	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin			
Bkovi	>500kg	SM	220			220																			220	
Dviske	sve težine	sve rase	220	200	150																					
Jagnjad	sve težine	sve rase	250	220	220	200	240	320	300	300	240	280	300	300	230										260	220
Jarad	sve težine	sve rase		190	150	200	220					230														210
Junad	350-480kg	sve rase								230																210
Junad	>480kg	sve rase																								210
Koze	sve težine	sve rase				120	140	110				140	100													120
Krave za klanje	sve težine	HF																								140
Krave za klanje	sve težine	SM				150				150																140
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		150	130	120	120																			150
Ovca	sve težine	sve rase	160	120	120	120	145	160		150	160	150	100	130												120
Prasad	16-25kg	sve rase	250	240	250	220	250	230	300	270	250	250	280	250	250											250
Prasad	<=15kg	sve rase	270	250			260		300	280	260	260	300													360
Telad	80-160kg	HF																								360
Telad	80-160kg	SM								380		420	400	450												360
Tovljenici	80-120kg	sve rase		140	160	160			130	170	175	150	150	165												170
Tovljenici	>120kg	sve rase		140	120	150	160		120			140														160
Šliježad	sve težine	sve rase	220						200	200																

Цене живе стоке-сточне пијаце у Србији за период 01.-07.06.2020.године